

๗. สุตตมวคฺค

(๖๗) ๕. ปรีโภคมยปฺปญฺญกถา

[๔๘๓] *ปรีโภคมยํ ปฺปญฺญํ วทฺตมตีติ? อามนฺตา. ปรีโภคมโยยฺย ผสฺสโส วทฺตมตี, เวทนา วทฺตมตี, สญฺญา วทฺตมตี, เจตนา วทฺตมตี, จิตฺตํ วทฺตมตี, สทฺธา วทฺตมตี, วัริยํ วทฺตมตี, สตี วทฺตมตี, สมาธิ วทฺตมตี, ปญฺญา วทฺตมตีติ? น เหวํ วตฺตพฺเพ ฯเปฯ

*ปรีโภคมยํ ปฺปญฺญํ วทฺตมตีติ? อามนฺตา. ลตา วีย วทฺตมตี, มาลฺวา วีย วทฺตมตี, รุกฺโข วีย วทฺตมตี, ตินฺนํ วีย วทฺตมตี, มฺลฺลชฺชปฺปญฺจ วีย วทฺตมตีติ? น เหวํ วตฺตพฺเพ ฯเปฯ

[๔๘๔] *ปรีโภคมยํ ปฺปญฺญํ วทฺตมตีติ? อามนฺตา. ทายโก ทานํ ทตฺวา น สมฺนฺนาหฺรตี โหตี ปฺปญฺญนฺตี? อามนฺตา. อนาวชฺชนฺตสฺส¹ โหตี. อนาโภคสฺส โหตี. อสมฺนฺนาหฺรนฺตสฺส โหตี. อมนสิกกโรนฺตสฺส โหตี. อเจตยนฺตสฺส โหตี. อปตฺถยนฺตสฺส โหตี. อปณฺิทนฺตสฺส โหตีติ? น เหวํ วตฺตพฺเพ ฯเปฯ นนฺ อาวชฺชนฺตสฺส² โหตี. อาโภคสฺส โหตี. สมฺนฺนาหฺรนฺตสฺส โหตี. มนสิกกโรนฺตสฺส โหตี. เจตยนฺตสฺส โหตี. ปตฺถยนฺตสฺส โหตี. ปณฺิทนฺตสฺส โหตีติ? อามนฺตา. หญฺจึ อาวชฺชนฺตสฺส โหตี. อาโภคสฺส โหตี. สมฺนฺนาหฺรนฺตสฺส โหตี. มนสิกกโรนฺตสฺส โหตี. เจตยนฺตสฺส โหตี. ปตฺถยนฺตสฺส โหตี. ปณฺิทนฺตสฺส โหตี, โน จ วต เหว วตฺตพฺเพ “ปรีโภคมยํ ปฺปญฺญํ วทฺตมตี”ติ.

[๔๘๕] *ปรีโภคมยํ ปฺปญฺญํ วทฺตมตีติ? อามนฺตา. ทายโก ทานํ ทตฺวา กามวิตกฺกํ วิตกฺเกตี. พฺยาปาหวิตกฺกํ วิตกฺเกตี. วิหิสาวิตกฺกํ วิตกฺเกตี. โหตี ปฺปญฺญนฺตี? อามนฺตา. ทฺวินฺนํ ผสฺसानํ ฯเปฯ ทฺวินฺนํ จิตฺตานํ สโมชานํ โหตีติ? น เหวํ วตฺตพฺเพ ฯเปฯ ทฺวินฺนํ ผสฺसानํ ฯเปฯ ทฺวินฺนํ จิตฺตานํ สโมชานํ โหตีติ? อามนฺตา. กุสลากุสลา สาวชฺชานวชฺชา หีนปฺปณฺีตา กณฺฺหสุกฺกสปฺปฏิภาคา ฅมฺมา สมฺมุชฺีภาวํ อาคจฺฉนฺตีติ? น เหวํ วตฺตพฺเพ ฯเปฯ กุสลากุสลา สาวชฺชานวชฺชา หีนปฺปณฺีตา กณฺฺหสุกฺกสปฺปฏิภาคา ฅมฺมา สมฺมุชฺีภาวํ อาคจฺฉนฺตีติ? อามนฺตา. นนฺ วุตฺตํ ภคฺวตา “จตฺตาริมาณี ภิกฺขเว สุวิทฺฐวิทฺฐาณี. กตฺมานิ จตฺตาริ? นภญฺจ ภิกฺขเว ปจฺจวี จ อิทํ ปจฺจมํ สุวิทฺฐวิทฺฐํ. โอิริมญฺจ ภิกฺขเว ตีรํ สมฺมุทฺทสฺส ปาริมญฺจ ตีรํ อิทํ ทฺติยํ สุวิทฺฐวิทฺฐํ. ยโต จ ภิกฺขเว เวโรจโน อพฺภุเทตี ยตฺถ จ อตฺถเมตี อิทํ ตติยํ สุวิทฺฐวิทฺฐํ. สตฺถญฺจ ภิกฺขเว ฅมฺโม³ อสฺตถญฺจ ฅมฺโม¹⁷² อิทํ จตฺตถฺถํ สุวิทฺฐวิทฺฐํ. อิมานิ โช ภิกฺขเว จตฺตาริ สุวิทฺฐวิทฺฐานีตี.

นภญฺจ ทฺฐเร ปจฺจวี จ ทฺฐเร
ปาริ สมฺมุทฺทสฺส ตทาหุ ทฺฐเร
ยโต จ เวโรจโน อพฺภุเทตี
ปภงฺกโร ยตฺถ จ อตฺถเมตี.

¹ อ. อนาวชฺชนฺตสฺส, ส.อิ.ม. อนาวชฺชนฺตสฺส

² อ.ม. อาวชฺชนฺตสฺส. เหวมฺปรีจึ

- ³ ก. ฅมฺมา

ตโต หเว พุรตรํ วทนต์
 สตถจ ฌมมํ อสตถจ ฌมมํ.
 อพฺยายโก โหติ สตํ สมากโม
 ยาวมปี ติฏฺเฐยฺย ตถเว โหติ
 ขิปฺปํ หนเวตี⁴ อสตํ สมากโม
 ตสฺมา สตํ ฌมโม อสพฺภิ อารกาทิ.⁵

อตถเว สุตตฺนุโตติ? อามนฺตา. เตน หิ น วตฺตพฺพํ “กุสลากุสลา สาวชฺชานวชฺชา
 หีนปฺปณีตา กณฺหสฺสุกฺกสฺปปฏิภาคา ฌมฺมา สมฺมุขีภาวํ อาคจฺฉนฺตี”ติ.

[๔๘๖] *น วตฺตพฺพํ “ปริโภคมยํ ปุณฺณํ วจฺฉมตี”ติ? อามนฺตา. นนฺ วุตฺตํ ภควตา:-

อารามโรปา วนโรปา	เย ชนา เสตุการกา
ปฺปถจ อฺทปानถจ	เย ททนต์ อฺปสฺสยํ.
เตสํ ทิวา จ รตฺโต จ	สทา ปุณฺณํ ปวทฺฉมตี
ฌมฺมจฺจฺจา สีสสมฺปนฺนา	เต ชนา สคฺคคามินฺตี. ⁶

อตถเว สุตตฺนุโตติ? อามนฺตา. เตน หิ ปริโภคมยํ ปุณฺณํ วจฺฉมตีติ.

*น วตฺตพฺพํ “ปริโภคมยํ ปุณฺณํ วจฺฉมตี”ติ? อามนฺตา. นนฺ วุตฺตํ ภควตา “จตฺตาโร
 เม ภิกฺขเว ปุณฺณวาทิสฺนฺหา กุสลวาทิสฺนฺหา สุขฺสฺสาหารา โสวคฺคิกา สุขฺวิปากา สคฺคสํวตฺตนิกา
 อิกฺขฺจาย กนฺตาย มนาปาย หิตาย สุขฺาย สํวตฺตนฺตี. กตเม จตฺตาโร? ยสฺส ภิกฺขเว ภิกฺขุ
 จีวรํ ปริภุชฺชมาโน อปฺปมาณํ เจโตสมาริ อฺปสมฺปชฺช วิหฺรตี. อปฺปมาโน ตสฺส ปุณฺณวาทิสฺนฺโท
 กุสลวาทิสฺนฺโท สุขฺสฺสาหาราโร โสวคฺคิโก สุขฺวิปาโก สคฺคสํวตฺตนิโก อิกฺขฺจาย กนฺตาย มนาปาย
 หิตาย สุขฺาย สํวตฺตตี. ยสฺส ภิกฺขเว ภิกฺขุ ปิณฺฑทฺปาตํ ปริภุชฺชมาโน ๕เปฯ เสนาสนํ ปริภุชฺชมาโน
 ๕เปฯ คิลานปฺจจยภาสฺสชฺชปฺริกฺขารํ ปริภุชฺชมาโน อปฺปมาณํ เจโตสมาริ อฺปสมฺปชฺช วิหฺรตี.
 อปฺปมาโน ตสฺส ปุณฺณวาทิสฺนฺโท กุสลวาทิสฺนฺโท สุขฺสฺสาหาราโร โสวคฺคิโก สุขฺวิปาโก สคฺค
 สํวตฺตนิโก อิกฺขฺจาย กนฺตาย มนาปาย หิตาย สุขฺาย สํวตฺตตี. อิมे โข ภิกฺขเว จตฺตาโร
 ปุณฺณวาทิสฺนฺหา กุสลวาทิสฺนฺหา สุขฺสฺสาหารา โสวคฺคิกา สุขฺวิปากา สคฺคสํวตฺตนิกา อิกฺขฺจาย
 กนฺตาย มนาปาย หิตาย สุขฺาย สํวตฺตนฺตี”ติ⁷ อตถเว สุตตฺนุโตติ? อามนฺตา. เตน หิ ปริโภคมยํ
 ปุณฺณํ วจฺฉมตีติ.

[๔๘๗] *ปริโภคมยํ ปุณฺณํ วจฺฉมตีติ? อามนฺตา. ทายโก ทานํ เทติ, ปฏฺิคฺคาหโก
 ปฏฺิคฺคเหตุวาน ปริภุชฺชตี ฉทฺเทติ วิสฺสชฺเชติ, โหติ ปุณฺณนฺตี? อามนฺตา. หนฺจิทายโก ทานํ

⁴ อ.ม. ขปฺปํ หิ เวติ
⁵ อจ. จตฺตฺก. ๒๑/๔๓/๕๓
⁶ ส.ส. ๑๕/๔๓/๓๘
⁷ อจ. อฏฺจก. ๒๑/๕๑/๖๒

เทติ, ปฏิคฺคาหโก ปฏิคฺคเหตฺวา น ปริภุชฺชติ จฺจฺเทติ วิสฺสชฺเชติ, โหติ ปุณฺณํ, โน จ วต เร
วตฺตพฺเพ “ปริโภคฺมยํ ปุณฺณํ วฑฺฒตี”ติ.

*ปริโภคฺมยํ ปุณฺณํ วฑฺฒตีติ? อามนฺตา. ทายโก ทานํ เทติ, ปฏิคฺคาหเก ปฏิคฺคหิต
ราชาโน วา หรฺนติ, โจรา วา หรฺนติ, อคฺคิ วา ทหติ, อุกฺกํ วา วหติ, อปฺปิยา วา ทายาทา
หรฺนติ, โหติ ปุณฺณนฺติ? อามนฺตา. หญฺจิทายโก ทานํ เทติ, ปฏิคฺคาหเก ปฏิคฺคหิต ราชาโน
วา หรฺนติ, โจรา วา หรฺนติ, อคฺคิ วา ทหติ, อุกฺกํ วา วหติ, อปฺปิยา วา ทายาทา หรฺนติ,
โหติ ปุณฺณํ, โน จ วต เร วตฺตพฺเพ “ปริโภคฺมยํ ปุณฺณํ วฑฺฒตี”ติ.

ปริโภคฺมยํปุณฺณกถา นิฏฺฐิตา.

๘. อฏฺฐมวคฺค

(๗๔) ๒. อนฺตรรกาวกถา

[๕๐๕] *อตฺถิ อนฺตรรกาโวติ? อามนฺตา. กามภาโวติ? น เหวํ วตฺตพฺเพ ๕เปฯ อตฺถิ
อนฺตรรกาโวติ? อามนฺตา. รุปรภาโวติ? น เหวํ วตฺตพฺเพ ๕เปฯ อตฺถิ อนฺตรรกาโวติ? อามนฺตา.
อรุปรภาโวติ? น เหวํ วตฺตพฺเพ ๕เปฯ อตฺถิ อนฺตรรกาโวติ? อามนฺตา. กามภาวสฺส จ รุปรภาวสฺส จ
อนฺตเร อตฺถิ อนฺตรรกาโวติ? น เหวํ วตฺตพฺเพ ๕เปฯ อตฺถิ อนฺตรรกาโวติ? อามนฺตา. รุปรภาวสฺส จ
อรุปรภาวสฺส จ อนฺตเร อตฺถิ อนฺตรรกาโวติ? น เหวํ วตฺตพฺเพ ๕เปฯ

*กามภาวสฺส จ รุปรภาวสฺส จ อนฺตเร นตฺถิ อนฺตรรกาโวติ? อามนฺตา. หญฺจิกามภาวสฺส จ
รุปรภาวสฺส จ อนฺตเร นตฺถิ อนฺตรรกาโว, โน จ วต เร วตฺตพฺเพ “อตฺถิ อนฺตรรกาโว”ติ. รุปรภาวสฺส จ
อรุปรภาวสฺส จ อนฺตเร นตฺถิ อนฺตรรกาโวติ? อามนฺตา. หญฺจิริุปรภาวสฺส จ อรุปรภาวสฺส จ
อนฺตเร นตฺถิ อนฺตรรกาโว โน จ วต เร วตฺตพฺเพ “อตฺถิ อนฺตรรกาโว”ติ.

[๕๐๖] *อตฺถิ อนฺตรรกาโวติ? อามนฺตา. ปญฺจมี สภา โยนิ, จฏฺฐมี สภา คติ, อฏฺฐมี สภา
วิญฺญาณญฺจิติ, ทสโม โส สตฺตาวาโสติ? น เหวํ วตฺตพฺเพ ๕เปฯ อตฺถิ อนฺตรรกาโวติ? อามนฺตา.
อนฺตรรกาโว ภาโว คติ สตฺตาวาโส สํสํโร โยนิ วิญฺญาณญฺจิติ อตฺตภาวปฏิลาภติ? น เหวํ
วตฺตพฺเพ ๕เปฯ อตฺถิ อนฺตรรกาภูปคํ กมฺมนฺติ? น เหวํ วตฺตพฺเพ ๕เปฯ อตฺถิ อนฺตรรกาภูปคา
สตฺตาทิ? น เหวํ วตฺตพฺเพ ๕เปฯ อนฺตรรกาเว สตฺตา ชายนฺติ ชียยนฺติ มียยนฺติ จวนฺติ
อุปฺปชฺชนฺตีติ? น เหวํ วตฺตพฺเพ ๕เปฯ อนฺตรรกาเว อตฺถิ ระบุํ เวทนา สญฺญา สงฺขารธา
วิญฺญาณนฺติ? น เหวํ วตฺตพฺเพ ๕เปฯ อนฺตรรกาโว ปญฺจโวการภาโวติ? น เหวํ วตฺตพฺเพ
๕เปฯ

[๕๐๗] *อตฺถิ กามภาโว, กามภาโว ภาโว คติ สตฺตาวาโส สํสํโร โยนิ วิญฺญาณญฺจิติ
อตฺตภาวปฏิลาภติ? อามนฺตา. อตฺถิ อนฺตรรกาโว อนฺตรรกาโว ภาโว คติ สตฺตาวาโส สํสํโร
โยนิ วิญฺญาณญฺจิติ อตฺตภาวปฏิลาภติ? น เหวํ วตฺตพฺเพ ๕เปฯ อตฺถิ กามภาวภูปคํ กมฺมนฺติ?
อามนฺตา. อตฺถิ อนฺตรรกาภูปคํ กมฺมนฺติ? น เหวํ วตฺตพฺเพ ๕เปฯ อตฺถิ กามภาวภูปคา สตฺตาทิ?
อามนฺตา. อตฺถิ อนฺตรรกาภูปคา สตฺตาทิ? น เหวํ วตฺตพฺเพ ๕เปฯ กามภาเว สตฺตา ชายนฺติ

น เหวံ วัตตพเพ ๕เปฯ อรูปุคสฺส ปุคฺคสฺส นตฺถิ อนฺตรรกวโถติ? อามนฺตา. หนฺจ อรูปุคสฺส ปุคฺคสฺส นตฺถิ อนฺตรรกวโ, โน ๑ วัต เร วัตตพเพ “อตฺถิ อนฺตรรกวโ”ติ.

*น อรูปุคสฺส ปุคฺคสฺส อตฺถิ อนฺตรรกวโถติ? อามนฺตา. อรูปุคสฺส ปุคฺคสฺส อตฺถิ อนฺตรรกวโถติ? น เหวံ วัตตพเพ ๕เปฯ อรูปุคสฺส ปุคฺคสฺส นตฺถิ อนฺตรรกวโถติ? อามนฺตา. น อรูปุคสฺส ปุคฺคสฺส นตฺถิ อนฺตรรกวโถติ? น เหวံ วัตตพเพ ๕เปฯ

[๕๐๙] *น วัตตพเพ “อตฺถิ อนฺตรรกวโ”ติ? อามนฺตา. นนฺ อนฺตราปรินิพพายี ปุคฺคโล อตฺถิตฺติ? อามนฺตา. หนฺจ อนฺตราปรินิพพายี ปุคฺคโล อตฺถิ, โน^๘ วัต เร วัตตพเพ “อตฺถิ อนฺตรรกวโ”ติ.

*อนฺตราปรินิพพายี ปุคฺคโล อตฺถิตฺติ กตฺวา อตฺถิ อนฺตรรกวโถติ? อามนฺตา. อุพฺหจฺจ ปรินิพพายี ปุคฺคโล อตฺถิตฺติ กตฺวา อตฺถิ อุพฺหจฺจวโถติ? น เหวံ วัตตพเพ ๕เปฯ อนฺตรา ปรินิพพายี ปุคฺคโล อตฺถิตฺติ กตฺวา อตฺถิ อนฺตรรกวโถติ? อามนฺตา. อสฺงขารปรินิพพายี ปุคฺคโล ๕เปฯ สสฺงขารปรินิพพายี ปุคฺคโล อตฺถิตฺติ กตฺวา อตฺถิ สสฺงขารวโถติ? น เหวံ วัตตพเพ ๕เปฯ

อนฺตรรกวถฺถา นิฏฺฐิตา.

๑๐. ทสฺมวคฺค

(๑๐๓) ๙. สฺมาทธานเหตุกฺก

[๕๙๘] *สฺมาทธานเหตุกํ สึลฺลํ วทฺตมตฺตีติ? อามนฺตา. สฺมาทธานเหตุโก ผสฺโส วทฺตมตฺติ, เวทฺนา วทฺตมตฺติ, สญฺญา วทฺตมตฺติ, เจตฺนา วทฺตมตฺติ, จิตฺตํ วทฺตมตฺติ, สทฺธา วทฺตมตฺติ, วีรียํ วทฺตมตฺติ, สติ วทฺตมตฺติ, สฺมาธิ วทฺตมตฺติ, ปญฺญา วทฺตมตฺตีติ? น เหวံ วัตตพเพ ๕เปฯ

*สฺมาทธานเหตุกํ สึลฺลํ วทฺตมตฺตีติ? อามนฺตา. ลตา วิย วทฺตมตฺติ, มาลฺวา วิย วทฺตมตฺติ, รุกฺโข วิย วทฺตมตฺติ, ตินฺนํ วิย วทฺตมตฺติ, มุญฺชฺชฺชฺช วิย วทฺตมตฺตีติ? น เหวံ วัตตพเพ ๕เปฯ

[๕๙๙] *สฺมาทธานเหตุกํ สึลฺลํ วทฺตมตฺตีติ? อามนฺตา. สึลฺลํ สฺมาทฺธิยิตฺวา กามวิตกฺกํ วิตกฺเกนฺตสฺส พฺยาปาทวิตกฺกํ วิตกฺเกนฺตสฺส วิหีสาวิตกฺกํ วิตกฺเกนฺตสฺส สึลฺลํ วทฺตมตฺตีติ? อามนฺตา. ทฺวินฺนํ ผสฺสณํ ๕เปฯ ทฺวินฺนํ จิตฺตณํ สโมชณํ โหตฺตีติ? น เหวံ วัตตพเพ ๕เปฯ ทฺวินฺนํ ผสฺสณํ ๕เปฯ ทฺวินฺนํ จิตฺตณํ สโมชณํ โหตฺตีติ? อามนฺตา. กุสฺลากุสฺลลา สวชฺชานวชฺชาน หีนปฺปณฺีตา กณฺหสฺสุกฺกสฺปปฏิภาคา ฅมฺมา สมฺมุชฺชีภาวํ อาคจฺจนฺตีติ? น เหวံ วัตตพเพ ๕เปฯ

*กุสฺลากุสฺลลา สวชฺชานวชฺชาน หีนปฺปณฺีตา กณฺหสฺสุกฺกสฺปปฏิภาคา ฅมฺมา สมฺมุชฺชีภาวํ อาคจฺจนฺตีติ? อามนฺตา. นนฺ วุตฺตํ ภคฺวตา “จตฺตาริมาณี ภิกฺขเว สุวិฑฺฐวិฑฺฐานี. กตฺมานิ จตฺตาริ? นภญฺจ ภิกฺขเว ปจฺวี ๑ อิทํ ปจฺมํ สุวิฑฺฐวิฑฺฐู ๕เปฯ ตสฺมา สตฺ ฅมฺไม อสพฺภิ

^๘ ๑. เตน วัต เร สึ. โน ๑ วัต เร

อารกา”ติ⁹ อตถเถว สุตตนะโตติ? อามนฺตา. เตน हि न वदत्तपुष्पं “กุสลากุสลา สาวชชานวชชาน
หีนปฺปณีตา กณฺหสุกฺกสฺสปฺปฏิภาคา ธมฺมา สมฺมุขีภาวํ อาคจฺจนฺตี”ติ.

[๖๐๐] *น วดตพพํ “สมาทานเหตุกํ สीलํ วฑฺฒตี”ติ? อามนฺตา. นนฺ วุตตํ ภควตา
“อารามโรปา วนโรปา ๕เปฯ ธมฺมญฺจา สीलสมฺปนฺนา, เต ชนา สคฺคคามิโน”ติ¹⁰ อตถเถว
สุตตนะโตติ? อามนฺตา. เตน हि समाทานเหตุกํ สीलํ วฑฺฒตีติ.

สมาทานเหตุกถา นิญฺจिता.

๒๑. เอกวีสติมวคฺค

(๒๐๕) ๖. สพฺพทิสากถา

[๘๘๖] *สพฺพา ทิสาย พุทฺธา ติญฺจตีติ? อามนฺตา. ปุรตฺถิมาย ทิสาย พุทฺโธ
ติญฺจตีติ? น เหวํ วดตพฺเพ ๕เปฯ ปุรตฺถิมาย ทิสาย พุทฺโธ ติญฺจตีติ? อามนฺตา. กิณฺนาโม
โส ภควา, กิ์ชจฺใจ, กิ์โคตฺโต, กิณฺนามา ตสฺส ภควโต มาตาปิตโร, กิณฺนามํ ตสฺส ภควโต
สาวกญฺคํ, โภณาโม ตสฺส ภควโต อุปญฺจาโก, กิ์ทิสํ¹¹ จิวริ์ ธาเรติ, กิ์ทิสํ ปตฺตํ ธาเรติ กตฺรสมิ์
คาเม วา นิคฺเค วา นคฺเร วา รญฺเจะ วา ชนปฺเท วาติ? น เหวํ วดตพฺเพ ๕เปฯ

*ทกฺขิณาย ทิสาย ๕เปฯ ปจฺฉิมาย ทิสาย ๕เปฯ อุตฺตราย ทิสาย ๕เปฯ เหญฺจิมาย
ทิสาย พุทฺโธ ติญฺจตีติ? น เหวํ วดตพฺเพ ๕เปฯ เหญฺจิมาย ทิสาย พุทฺโธ ติญฺจตีติ? อามนฺตา.
กิณฺนาโม โส ภควา ๕เปฯ ชนปฺเท วาติ? น เหวํ วดตพฺเพ ๕เปฯ

*อุปฺริมาย ทิสาย พุทฺโธ ติญฺจตีติ? น เหวํ วดตพฺเพ ๕เปฯ อุปฺริมาย ทิสาย พุทฺโธ
ติญฺจตีติ? อามนฺตา. จาตุมฺมหาธาสิเก ติญฺจติ ๕เปฯ ตาวตีเส ติญฺจติ ๕เปฯ ยามะ ติญฺจติ
๕เปฯ ตฺสึเต ติญฺจติ ๕เปฯ นิมฺมานรติยา ติญฺจติ ๕เปฯ ปฺรนิมฺमितวสฺวตฺติยา ติญฺจติ ๕เปฯ
พฺรหฺมโลเก ติญฺจตีติ? น เหวํ วดตพฺเพ ๕เปฯ

สพฺพทิสากถา นิญฺจिता.

⁹ อง. จตุกก. ๒๑/๔๘/๕๖-๕๘

¹⁰ ส. ส. ๑๕/๔๘/๓๘

¹¹ ฉ. กิ์ทิสํ. เหวมฺปฺริปี